

BODNÁR GYULA

ÜZENET A „HÁTSÓ PADBÓL” – AVAGY A KATEDRA 25 ÉVÉRE

Eltekintve nem kevés hiányosságomtól, a névmemóriám meglehetősen jó, messzi időkből ugyanúgy képes vagyok neveket előhozni azonnal, mint a közelmúltból. Talán mert bélyeggyűjtőként és az idegen nyelvek imádójaként mindig érdekelték a nevek, belevésték magukat az emlékezetembe. Miként a közös-közösségi emlékezetbe vésnek be egy-egy művészt, történelmi személyiséget vagy eseményt az évfordulók a hozzájuk kötődő virágoskoszorús rendezvényekkel. Sok-sok olvasónk számára ilyen évforduló lehet a 25. esztendejét ünneplő Katedra, a szlovákiai magyar pedagógusok és szülők lapja, nem feledkezve meg a szervesen hozzátartozó, azonos nevet viselő Alapítványról, Társaságról, Napokról, Versenyekről, valamint a Katedra-könyvekről sem.

Eleven még bennem az emlék, a lázas sürgés-forgás, amikor Hodossy Gyulával, a Lilium Aurum Kiadó igazgatójával az élen – Kulcsár Ferenc költő, Vizi Andrea titkár és a pedagógusok, Czére Gyöngyi, Andruskó Imre, Mézszáros Péter, Héder Ágnes, Horváth Géza, Kovács László, Csicsay Alajos, Öllős László, L. Erdélyi Margit, László Béla és még számos, a honi magyar gyermekekért, a magyar iskolákért, a magyar pedagógusokért őszinte hittel tenni akaró további tanítók, tanárok, oktatási szakemberek, köztük Strédl Terézia, Németh Margit, A. Szabó László közreműködésével – útjára indult s hamarosan szinte mozgalommá terebélyesedett a Katedra mint ernyőszervezet; s mint tápláló forrás maga a lap, mely az első főszerkesztő, Kulcsár Ferenc bevezetőjével, Turczel Lajos tanár úr vezércikkével 1995 szeptemberében jelent meg először a mai formájában. Azóta többször kapott új köntöst, újabb és újabb szerzőket, szerkesztőbizottságot. Zömmel pedagógusokkal, de írókkal, publicistákkal is bővült szerzői bázisa. És lett honlapja, a katedra.sk.

A mából visszanézve, büszke vagyok, és örömezés tölt el, hogy az

1995/96-os tanévben – nem mint gyakorló pedagógus, hanem mint újságíró, tehát a „hátsó padból” – szerkesztője lehettem a Katedrának, 2001–2009 között pedig a főszerkesztője. „Amikor Hodossy Gyula az általa 1993-ban indított cserkészlapot két év eltelté után pedagóguslappá minősítette át, te mindjárt mellálltál és vállaltad a szerkesztését. Rövidesen kiderült, hogy a nevelés- és oktatásügy tengernyi problémái között is otthonosan mozogsz” – jegyezte meg Csicsay Alajos velem készített interjújában. Nem tudom, bóknak szánta-e ezt barátom, ám tény, 1969–1973 között akadt néhány jó szemeszterem a nyitrai főiskolán, az angol tanszéken demonstrátorkodtam is; dolgoztam egy évet az oktatási minisztérium külföldi kapcsolatok intézetében; mint újszós, sok riportotam vezetett iskolákba, ugyanakkor mint szerkesztőnek, majd rovatvezetőnek, pedagógiai tárgyú cikkek sokaságát kellett elolvasnom; gyerekfesztiválok zsűrijének tagjaként tanítók tucatjaival találkoztam; pedagógus feleséggel, hazahozott munkáival naponta; oktatás- és nevelélméleti, illetve drámapedagógiai szakkönyveket recenzáltam. Szóval, így vagy úgy, végigkíséri életemet a pedagógia, válaszoltam.

Arra viszont nincs pontos válaszom, hogy a korábbi és mai katedrások a szlovákiai magyar pedagóguskezek után nyúlva mit kezdtünk együtt a szabadsággal. Túl az időközben rajtunk kívül felerősödött demográfiai válságon és az elvándorlásra. Vajon amikor minden vonalon hígul a szakma, az iskolák jobbakké lettek-e? Szerethetőbbek-e? És mentek-e előbbre a Katedra által? Vagy csak össze, mert fogytán a gyerek? Remélem, az előbbi történt. És történik. Tanújaként küzdelmeknek, szakmai reformtörekvéseknek, csak azt tudom mondani, mint a Titanic zenekarának vezetője, azonban korántsem a süllyedő hajóra gondolva, de a jéghegyekre figyelve: „Megtiszteltetés volt önökkel játszani, uraim.” Irány az újabb 25 esztendő!

A televíziót, a számítógépet és az okostelefont lehetetlen – és nem is kell – kiiktatni életünkéből, jelenlétét viszont ellenőrzés alatt kellene tartani. A XXI. század technikai csodái uralkodnak életünkön, meghatározzák tevékenységeinket, időtöltésünket. Ebből adódóan gyermekekre és felnőttekre egyaránt rendkívül nagy hatást gyakorolnak. A média beolvadt mindennapjainkba. Sokszor elsőbrendűséget élvez minden más időtöltéssel szemben, hiszen telefonálunk, üzeneteket írunk-olvasunk vásárlás és bármilyen várakozás közben, utazáskor, orvosnál, de még családi, baráti összejövetelkor sem mellőzzük kellőképpen az okostelefont.

A televízió minden otthonba bekerült, fontos részét képezi a lakásoknak. Szinte nincs olyan család, amely ne rendelkezne legalább egy vagy inkább több televíziós készülékkel. A „beszélő doboz” családban betöltött meghatározó szerepéről az is sokat elárul, hogy a lakás központi részében van elhelyezve, ahol mindenkinek rendelkezésére áll, hogy szabadidejét itt töltsse. Elszomorító, hogy a televízió már a hálószobákba és gyerekszobákba is belopakodott, rányomva bélyegét a családtagok együttlétének minőségére. Számos családban az is tapasztalható, hogy a televízió a nap legnagyobb részében be van kapcsolva. A televízió ezekben a családokban háttérzajként szerepel. A gyerekeket így is sokféle inger éri környezetükből, nem szabadna ezt még azzal is tetézní, hogy otthon állandó jelleggel „zúg” valamilyen készülék. Meg kellene